

**Odpowiedzi do zadań zamieszczonych w arkuszu
egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego CKE
14 MAJA 2024
opracowane przez ekspertów Nowej Ery**

UWAGA: W zadaniach otwartych eksperci przygotowali odpowiedzi przykładowe. Mogą one różnić się od Twoich, ale pamiętaj, że każde poprawne i pełne rozwiązanie zostanie ocenione przez egzaminatorów zewnętrznych na najwyższą liczbę punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Kamieni na szaniec* oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W tekście znajduje się informacja o tym, kiedy dekorowano niektóre budynki hitlerowskimi flagami.	P	F
Zdjęcie przez Alka hitlerowskiej flagi z gmachu PKO skłoniło Rudego do przeprowadzenia podobnej akcji.	P	F

ODPOWIEDŹ: PP

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Kamieni na szaniec* dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z przytoczonego fragmentu utworu wynika, że

- A. wyczyn Rudego nie wywarł na Alku żadnego wrażenia.
- B. Zośka nie brał udziału w planowaniu akcji przeciw okupantowi.
- C. przyjaciele podziwiali Zośkę za umiejętność zachowania zimnej krwi w każdej sytuacji.
- D. koledzy pomagali Alkowi w ściągnięciu flagi z budynku Pocztovej Kasy Oszczędności.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Kamieni na szaniec* wyjaśnij, jak fakt, że **silnie grała w Alku ambicja**, wpływał na podejmowane przez niego działania. Nie cytuj.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Alek podejmował się akcji sabotażowych w najbardziej uczęszczanych miejscach miasta, co wiązało się z dużym niebezpieczeństwem i wymagało wyjątkowej odwagi oraz sprawności.

Zadanie 4. (0–1)

Przeczytaj poniższy fragment.

W każdej pracy, jaką trzeba było robić, Zośka brał osobiście żywy i bezpośredni udział. Przewodził w czasie szaleństwa „victorii”, bił rekordy w czasie rysowania „kotwic”.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

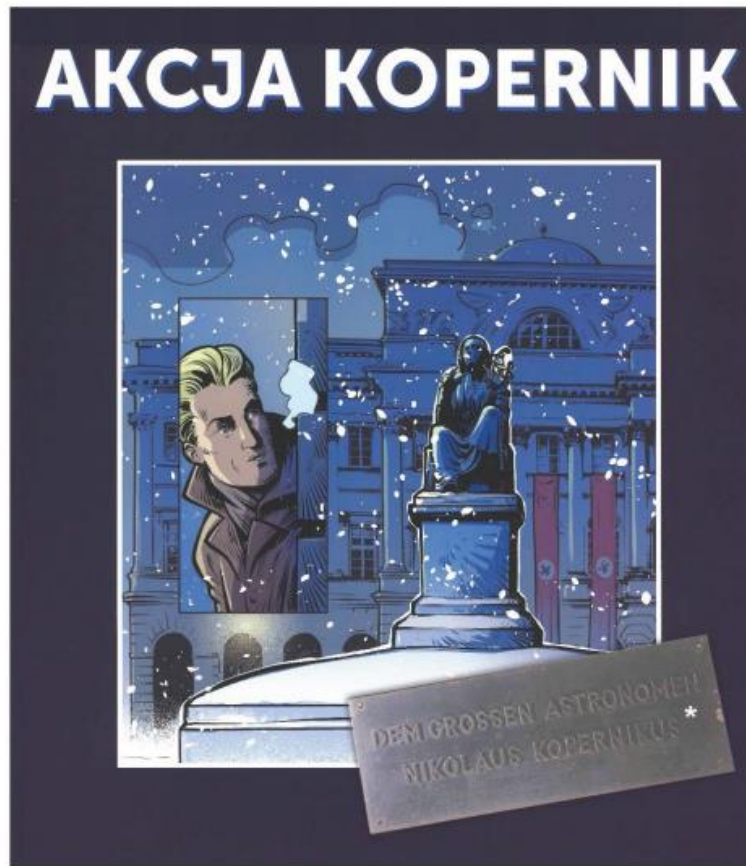
Podkreślona część wypowiedzenia oznacza, że Zośka działał przede wszystkim

- A. szybko.
- B. konsekwentnie.
- C. bez zastanowienia.
- D. z zaangażowaniem.

ODPOWIEDŹ: D

Zadanie 5. (0–1)

Obejrzyj poniższą ilustrację umieszczoną na okładce komiksu przygotowanego przez Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

* Niemiecki napis na tablicy: *Wielkiemu astronomowi Mikołajowi Kopernikowi.*

Elżbieta Olczak, Sławomir Kielbus, *Akcja Kopernik*, Gdańsk 2020.

Na podstawie znajomości całego utworu *Kamienie na szaniec* uzasadnij, że sytuacja – do której nawiązuje powyższa ilustracja – stanowi potwierdzenie, że Alek potrafił decydować się na czyny niełatwe. W uzasadnieniu wyjaśnij, na czym polegała trudność tej akcji.

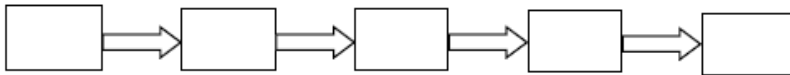
UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Sytuacja, do której nawiązuje przedstawiona ilustracja, potwierdza, że Alek potrafił decydować się na czyny niełatwe. Chłopak samodzielnie zdjął ciężką płytę z niemieckim napisem z pomnika astronoma, usytuowanego przy ruchliwej ulicy, obok Komendy Głównej Policji. Alek zaplanował akcję na wczesny ranek, kiedy przechodniów jest jeszcze niewielu. Akcja, mimo ogromnego niebezpieczeństwa, przebiegła sprawnie i z powodzeniem.

Zadanie 6. (0–2)

Na podstawie znajomości całego utworu *Kamienie na szaniec* ułóż poniższe zdarzenia zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Wybuch wojny i opuszczenie Warszawy przez Buki.
- B. Powrót do stolicy i przystąpienie do organizacji PLAN.
- C. Zdanie matury i wyprawa zespołu Buków w polskie góry.
- D. Podjęcie działań dywersyjnych i udział w akcji pod Arsenalem.
- E. Włączenie się w działalność Małego Sabotażu i pierwsza akcja uliczna.

ODPOWIEDŹ: CABED

Zadanie 7. (0–2)

Wybierz bohatera lektury obowiązkowej – innej niż *Kamienie na szaniec* – który, podobnie jak Alek, potrafił się zdobyć na bohaterski czyn, przekraczający możliwości przeciętnego człowieka. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Tytuł lektury: „Quo vadis”

Bohater lektury: Ursus

Uzasadnienie wyboru: Ursus wykazał się ogromną odwagą i sprawnością. Uratował życie Ligii podczas igrzysk. Zabił tura, do którego rogów dziewczyna była przywiązana.

Zadanie 8. (0–2)

8.1. Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W wypowiedzeniu *Alek już z daleka wlepił wzrok we fronton Zachęty* funkcję podmiotu pełni wyraz

A	B
---	---

, natomiast wyrażenie *z daleka* jest

C	D
---	---

.

A. *wzrok*

B. *Alek*

C. dopełnieniem

D. okolicznikiem

ODPOWIEDŹ: BD

8.2. Wypowiedzenie *Alek już z daleka wlepił wzrok we fronton Zachęty* przeredaguj tak, aby użyte w nim sformułowanie charakterystyczne dla polszczyzny potocznej zastąpić wyrazem lub sformułowaniem charakterystycznym dla polszczyzny wzorcowej.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ: *Alek już z daleka skierował wzrok na fronton Zachęty.*

Zadanie 9. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W wypowiedzeniu <i>Jedźmy, sprawdzimy</i> przecinek oddziela zdania składowe w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie.	P	F
W wypowiedzeniu <i>Bujasz, niemożliwe!</i> wykrzyknik służy podkreśleniu rozkazującego tonu wypowiedzi.	P	F

ODPOWIEDŹ: PF

Zadanie 10. (0–2)

Uczniowie jednej ze szkół podstawowych zaprojektowali grę planszową opartą na motywach utworu *Kamienie na szaniec*. Na polach planszy do gry umieścili elementy graficzne nawiązujące do treści lektury. Poniżej znajduje się projekt graficzny planszy do tej gry.

Spośród elementów graficznych nawiązujących do treści lektury – umieszczonych na planszy – wybierz dwa i wyjaśnij, w jaki sposób elementy graficzne wybrane przez Ciebie łączą się z działaniami bohaterów *Kamieni na szaniec*.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Element graficzny 1: Kino

Wyjaśnienie: W kinie doszło do wielu akcji sabotażowych (wpuszczenia gazu do sal, wzniesienie pożaru czy pisanie haseł na murze: „Tylko świnie siedzą w kinie”). Bohaterowie sprzeciwiali się w ten sposób wyświetlaniu niemieckich filmów.

Element graficzny 2: Pałaca się furgonetka (auto więzienne)

Wyjaśnienie: Furgonetką więzienną przewożono Rudego, którego odbito w czasie tzw. akcji pod Arsenalem. Samochód zaczął się palić po tym, jak został obrzucony butelkami z substancją zapalną.

Zadanie 11. (0–2)

Uzupełnij poniższe zdania tak, aby powstało spójne streszczenie tekstu *O szczęściu*.

Tematem tekstu Frédérica Lenoira jest

Autor rozpoczyna swoje rozważania od

.....
a następnie

.....
W zakończeniu

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

Tematem tekstu Frédérica Lenoira jest refleksja na temat tego, czym jest szczęście.

Autor rozpoczyna swoje rozważania od wyliczenia przykładów sytuacji, które sprawiają, że jest szczęśliwy.

Zwraca też uwagę, że każdemu człowiekowi mogą dawać szczęście inne zdarzenia, zarówno te przyjemne, jak i trudne,

a następnie wskazuje, co można zrobić, aby swoje szczęście pogłębić – ważna jest tu umiejętność wyboru i stawiania sobie celów, które nadają życiu sens.

W zakończeniu stwierdza, że aby być szczęśliwym, trzeba tego chcieć.

Zadanie 12. (0–1)

Spośród podanych pytań wskaż to, na które można znaleźć odpowiedź w 3. akapicie tekstu Frédérica Lenoira. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Czy przyjemności mogą pociągać za sobą złe skutki?
- B. Czy odpowiedź na pytanie o istotę szczęścia jest łatwa?
- C. Dlaczego w dążeniu do szczęścia potrzebna jest wytrwałość?
- D. Jaki jest związek między poczuciem szczęścia a podejmowaniem wyborów?

ODPOWIEDŹ: D

Zadanie 13. (0–1)

Na podstawie 4. akapitu tekstu Frédérica Lenoira dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zgodnie z treścią 4. akapitu tekstu Frédérica Lenoira szczęście jest

- A. otrzymywane jako niespodziewany prezent.
- B. zdobywane przez tych, którzy unikają trudności.
- C. osiągane w wyniku realizacji wyznaczonych celów.
- D. odczuwane silniej, gdy nie wymaga od nas wysiłku.

ODPOWIEDŹ: C

Zadanie 14. (0–1)

Na podstawie tekstu Frédérica Lenoira oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Przykre i trudne doświadczenia nie mają wpływu na nasz rozwój.	P	F
Aby być w pełni szczęśliwym, trzeba przemyśleć kierunek swoich działań.	P	F

ODPOWIEDŹ: FP

Zadanie 15. (0–2)

Przeczytaj wiersz *Dar* Czesława Miłosza.

Czesław Miłosz

DAR

Dzień taki szczęśliwy.
Mgła opadła wcześniej, pracowałem w ogrodzie.
Kolibry przystawały nad kwiatem kaprifolium¹.
Nie było na ziemi rzeczy, którą chciałbym mieć.
Nie znałem nikogo, komu warto byłoby zazdrościć.
Co przydarzyło się złego, zapomniałem.
Nie wstydziłem się myśleć, że byłem, kim jestem.
Nie czułem w ciele żadnego bólu.
Prostując się, widziałem niebieskie morze i żagle.

Berkeley, 1971

Czesław Miłosz, *Dar*, [w:] tegoż, *Wiersze wszystkie*, Kraków 2018.

¹ Kapryfolium – tu: kaprifolium – pnący krzew o różowych, białych lub żółtawych kwiatach.

15.1. Spośród podanych niżej sformułowań wybierz te trzy, które dotyczą podmiotu lirycznego wiersza *Dar*. Następnie zapisz oznaczenia literowe tych sformułowań w miejscach wyznaczonych kropkami.

- A. Akceptacja siebie.
- B. Odczuwanie spokoju.
- C. Zaspokajanie ambicji.
- D. Bliska więź z innymi ludźmi.
- E. Kontakt ze światem przyrody.

Sformułowania, które dotyczą podmiotu lirycznego wiersza *Dar*, oznaczono literami:

....., oraz

ODPOWIEDŹ: ABE

15.2. Czy opinia filozofa Alaina: *nie może być szczęśliwy ten, kto tego nie pragnie; dlatego trzeba chcieć swojego szczęścia i je tworzyć*, może stanowić komentarz do wiersza *Dar*? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do treści utworu Czesława Miłosza.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ: Opinia filozofa Alaina może stanowić komentarz do wiersza „Dar”. W utworze podmiot liryczny jest człowiekiem szczęśliwym. Nie wspomina tego, co było złe, cieszy się tym, co ma. Tworzy swoje szczęście.

Zadanie 16. (0–1)

W którym z wyrazów pisownia „ż” jest zgodna z tą samą szczegółową zasadą ortograficzną, co zastosowana w wyrazie *ważyć*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *dążyć*
- B. *mnożyć*
- C. *przeżyć*
- D. *angażować*

ODPOWIEDŹ: B (bo „mnogi”)

Zadanie 17. (0–3)

Zredaguj ogłoszenie o otwarciu wystawy fotograficznej pod tytułem *Szczęście zatrzymane w obiektywie*. Zachęć do udziału w tym wydarzeniu, używając dwóch argumentów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

UWAGA! PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ:

3 czerwca 2024 roku o godzinie 12.00 w auli na pierwszym piętrze odbędzie się uroczyste otwarcie wystawy fotograficznej pod tytułem „*Szczęście zatrzymane w obiektywie*”. Zachęcamy wszystkich uczniów naszej szkoły do przybycia na to wydarzenie. W trakcie uroczystości autorzy fotografii opowiedzą o swoich pracach. Będzie też okazja do wspólnego pamiątkowego zdjęcia, które – mamy nadzieję – dołączy do katalogu „*Szczęścia zatrzymanego w obiektywie*”.

Samorząd Uczniowski

Zadanie 18. (0–20)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Innym utworem literackim w rozprawce może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.

Temat 1.

Napisz **rozprawkę**, w której rozważysz trafność stwierdzenia, że **warto pomagać innym**. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Temat 2.

Bez ciebie nie poradziłbym/poradziłabym sobie w tej sytuacji... Napisz **opowiadanie** o przygodzie z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej, którego pomoc sprawiła, że Wasza przygoda zakończyła się szczęśliwie. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

KOMENTARZ DO TEMATU 1.

W realizacji tematu pierwszego należało rozważyć trafność stwierdzenia, że warto pomagać innym.

W rozwinięciu rozprawki należało przedstawić argumentację i poprzeć ją odpowiednimi przykładami z lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego (wymaga to wykazania się dobrą znajomością przywołanych utworów).

Ważne jest to, aby argumenty i przykłady uzasadniały stanowisko zajęte we wstępie.

Spośród lektur, które trafnie ilustrowałyby argumentację (lista lektur zamieszczona w arkuszu), można było wybrać, np.:

- *Kamienie na szaniec* Aleksandra Kamińskiego
- *Opowieść wigilijną* Charlesa Dickensa
- *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza
- *Szyfrowe prace* S. Żeromskiego.

W zakończeniu należało sformułować wnioski wynikające z zebranych argumentów i podsumować stanowisko zajęte we wstępie.

KOMENTARZ DO TEMATU 2.

Drugi temat wymagał napisania opowiadania o przygodzie przeżytej z bohaterem literackim, którego pomoc sprawiła, że Wasza przygoda zakończyła się szczęśliwie. Temat dawał dużo możliwości co do wyboru lektury obowiązkowej, lecz także wymagał bardzo dobrej znajomości przywołanego utworu.

Ponadto należało pamiętać o wykorzystaniu co najmniej 6 spośród podanych elementów urozmaicających fabułę: wskazaniu miejsca i czasu akcji, wykorzystaniu elementów opisu (np. postaci, krajobrazu, przeżyć wewnętrznych), elementów charakterystyki, dialogu, monologu, punktu kulminacyjnego, zwrotu akcji, retrospekcji, puenty.